

DOMOVINA.

TEČAJ III.

LIST 32.

Razmejitve županij
po farah ali duhovnijah.

(Konca.)

„Poslednjč bi se lahko fajmoštrom in županom prihranilo mnogotero pisarije, ko bi farani v toliko katastralnih občin raztrgani, ne bili. Po mnogem pisaronji se gotovo ne pospešuje niti države, niti občin blagostanje; zato se naj bodo manj ko more pisarij, kajti kjer se veliko piše, stane to veliko truda, in denarja. Po sedanji uredbi županij morajo farni uradi uoktera sporočila in marsiktere izkaze toliko krat prepisati in uradnjani izročiti, kolikor katastralnih občin je fara razdeljena. Omejiti naj samo določa morečo razkuzo (tabele) zastran meščanske ljudi (Volkbewegung), kateri se morajo štediti vaceemu, ki ni še skoz in skoz pohirokračen. Vse teke pisarije, če se morajo biti, da blagostanje države pospešuje, dale bi se zluščati, ko bi se, kedar se ustanavljajo županije, cele fare ali duhovnije v isto županijo (Ortschaften) združile.“

Tako „Kärnthner-Blatt“ z ozirom na stan reči na Koroškem. „K. B.“ toči o napačnem združevanju občin, mi na Goriškem bi imeli tožiti o neprilicnem združevanju in vdruževanju, in tem, brez ozira na duhovnijske skupine. Da se bodo ta stvar in ta razprava bolje razumela, naj jo pojasnimo s nekaterimi zgledi iz okolice Goriške, ker so nam ti naj bližji.

Proti jugoizhodu od Gorice poleg Ipave je vikarijat Bilje; vdruženi ste mu katastralni vasi Bukovica, proti severo-izhodu ob Renški cesti, in Orehovlje, nize doli proti zahodu (proti Mirnu) ob Ipavi. Kako je s to duhovnijo v občinskem oziru? Glavna srednja vas Bilje je združena v ono županijo z več ko ono uro daleč proti zahodu med Sočo in Ipavo ležečimi Sovodnjami; tudi Orehovlje je v isto županijo vdruženo. No, eno uro dolga županijska okolica ni še taka reč, si bo kdo mislil. Daljava sama na sebi bi res ne bila kaj posebnega; pa poslušajte dalje! Blizo na sred poti, na sredi med Biljami in Sovodnjami, na obeh bregovih Ipave, je velika vas Miren; ki je sama za se županija. Med Mirnom in Sovodnjami, zmiraj poleg Ipave, ste še dve vasi, kateri spadate v cerkvenem oziru obe pod

Mirensko faro. Prva teh 2 vasi — Mirnu bližja, Rupa, — je vdružena tudi v županijo Mirensko, ona (tik Rupe) — Peč — pa ne, ampak spada pod Sovodnje, katerim se vdružene tudi Škrlje (tik Sovodenj). Še imamo zdaj v Biljenski duhovnji še omenjeno katastr. vas Bukovico, bliže Renč ko Bilj. Vzak bi zdaj pričakoval, da poročemo, da je vdružena v Renško županijo. No bo dal; Bukovica spada pod županijo Vogersko, ki je vsaj 3 krat dalje ko Renče ali Bilje, bolj gori proti severoizhodu. Tū pa ni še konec neprilicnosti. V Vogersko županijo spadate tudi dobro uro hoda od ovdod, unikraj samostalnega Šent Petra ležeči Vrtojbi (pol ure od Gorice, ne daleč od Bilj) In tako bi lahko pletli to reč naprej, Bog ve do kod po deželi; toda vrnimo se nazaj k zgorej razloženi razmejitvi vasi ob Ipavi. Smašno je že samo na sebi, da stoji Sovodnjaska županija z ono nogo na Soči, z drugo daleč tam gori na Ipavi (v Biljah), in da je razkoračena čez vso Mirensko županijo*. Še čulnejše pa se nam kažejo te razmere, če pomislimo, da ima Biljenski vikar z dvema županstvoma opraviti, Mirenski fajmošter tudi z dvema; župan Sovodnjaski pa s 3 duhovnijskimi uradi. Vzemimo zdaj še šole. Po dosedanjih postavah je bila farna, oziroma, duhovnijska (vikarijatna) občina tudi šolska občina; odsihmal ne bo več tako, ampak šolske občine se bodo ravnale po županijah; bo pa tudi lahko po več šol v oni županiji, kakor je bilo do zdaj po več šol v epi fari, to je, v farni in podružnični vikarijatnih vaseh. V vaseh ali županijah poleg Ipave, ki smo jih vzeli za zgled (v Mirenski in Sovodnjaski županiji) so 3 šole, v Sovodnjah, v Mirnu in v Biljah. V Miren ste vključeni tudi podružnični Rupa in Peč; po tem takem spada Peč v cerkvenem in šolskem oziru pod Miren, v županijskem pod Sovodnje; Orehovlje, ki je veliko bliže Mirna, ko Bilj, kamor spada, je menda vključeno v

* Da se se nekatere sedanje županijske tako neprimerne uravnale, prihaja od tod, ker so detične katastralne vasi do pred nekimi leti v več županijskih združenih, pa s tem ne zadovoljno bile. Nektere so večine na razdruženje silile; na zadnje se jim je to dovolilo. Ostale so pa po tem neke (katastr.) občine same, in, bodi, da se niso za samostojnost potegnile, bodi, da niso imle moči, da bi se bile same vzdrževale, naslonile so jih na druge županijske, katere so jih niso branile. Pis.

Podlistek.

Nazaj!

(Starokopitneški stopaj).

Po želji in mislih v. č. g. Jak. J—č-a

sp. Trnogorski.

Vek naš vpije na vse grlo:

Urno! v vsem naprej! le vro!

A tuč v slabem napreduje,

Staro pravo zaničuje.

Klič' mo toraj srčno zdaj:

Hajdi kolo brž nazaj!

Bila nekdanj je zvestoba

Kakor deblo star'ga doba;

Svet se dans ko šiba maja,

Brata brat za evenk izdaja.

Klič' mo toraj srčno zdaj,

Hajdi kolo brž nazaj!

Nekdanj mož beseda stala

Kakor gore niva skala;

Kje je zdaj onako moštvo,

Ki b' ti v sili b'lo poroštvo?

Klič' mo toraj srčno zdaj:

Hajdi kolo brž nazaj!

Dédi so častili carja

Vero, starše, gospodarja;

Vek sedanji vse to psuje,

Tron, altár nam ognjusuje.

Klič' mo toraj srčno zdaj:

Hajdi kolo brž nazaj!

Bila nekdanj je čistota

Starib, mladib le krasota:

V naš čas gud nečisti sika,

Č'lo otrokom limbar zmika.

Klič' mo toraj srčno zdaj:

Hajdi kolo brž nazaj!

Stari so ponižni bili,

Čez svoj stan se ne nosili;

Ljud zdaj čudno se oblači,

Dekla ko gospá se pači.

Klič' mo toraj srčno zdaj:

Hajdi kolo brž nazaj!

Ko so nekdanj k mizi sedli,

Vsako jed so radi jedli;

Zdaj še kmet si hrano zbira,

Blagostanje s tem požira.

Klič' mo toraj srčno zdaj:

Hajdi kolo brž nazaj!

Ko b' po svetu dalj hodili,

Mars'kaj še b' mu zasolili;

Kdo pa več bo v blato dregal,

S takim se napredkom kregal?

Klič' mo toraj v zadnje zdaj:

Hajdi kolo brž nazaj!

Bilje, akoravno hodijo ljudje le v Miren k službi Božji in bi tudi v šolo sem bliže imeli. Kam Bukovci v šolo ali k službi Božji hodijo, ne vemo na tanko. — Sicer pa ne samo gledé občinske razmejitve je v Sovodenski in Mirenski županiji vse napačno, tem več tudi marsikaj gledé duhovnijske razdelitve, kakor je iz razkaznega razvidno.

Iz navedenih zgledov — in navedli bi lahko še mnogo drugih — se da posneti dokaz, kako potrebna je vzajemna proučitev županijskih in farnih ali sploh duhovnijskih razmer. Vsaka občina naj bi bil trojedni život: obseg farno, županijske in šolske občine naj bi bil povsod in vselej isti. Naj bodo županije velike ali majhne, nikdar naj bi se jim ne vdruževali kosi raznih razbityh duhovnj (vikarijatov ali far). Potle še le se zbudi v ljudih prava živa zavest za skupnost, za občestvo, za součestvo in bratovstvo, če bodo v vseh zadevah duhovnijskega in občinskega življenja v verskih, šolskih in domačih državljanskih združenih. Takih tako uravnanih občin (županij) združite potle, kolikor hočete, v večje, okrajne občine ali nadžupanije, nihče se ne bo do takemu združevanju vstavljaj, da le bo imel doma vse primerno in pametno vrejeno.

Zakaj smo to stvar zdaj sprožili? Zato, ker se delajo ravno priprave za nov kataster in bi se dalo znahiti to katastralno občino predrugačiti, bolje okrožiti; posebnost pa za to, ker se bodo posamne sedanje županije, ktere nimajo duševnih moči, da bi vsa svoja opravila samo opravljale, posilno združevale, in sploh, ker se bodo po novi Goriški postavi zaradi združevanja občin za skupno intereso večje županije — nadžupanije — narejale *).

Ogled po svetu.

Avstrijske-ogorska država.

Česko. V spomin petstoletnice Ivana Husa bodo 4. 5. 6. in 7. septembra velika svečanost v Pragi in v Husincu, rojstnem kraju Husovcem. Poseben odbor je osnoval program tem svečanostim.

— Volitve za delovni zbor na Češkem bodo na

*) Slikimo, da mislijo n. pr. ves sedanji okraj glavarstva Goriškega v 8 nadžupanijskih razdeliti; naredili bi se primerni okrogli po naravnih razmerah. To je vse prav, pa narpopred bi se moralo tudi male, domače županije primerno okrožiti. Kakor velja pri sedanji politiki in sodnijski razmejitvi načelo: meje sodnijskih okrajev onega političnega okraja ne smeje segati čez meje tega istega pol. okraja, tako naj bi se sprejelo tudi načelo: Meje farnih, županijskih in šolskih občin se morajo vjemati, t. j. v eni županiji je lahko po več duhovnj, po več šol, pa te duhovnije in šolske občine morajo biti cele v isti županiji, a ne, da bi segal kak njih odloček v drugo županijo.

kmotih 22., sept. v mestih 24. sept. t. l. — Voditelj namestništva v Pragi je razposlal okrajnim glavarjem o krožnično zastran teh volitev, v kateri govori, da se je bati navideznih volitev, t. j. takih, da se narodnjaki dajo izvoliti, pa da pojdejo v zbor samo protostovat, potle da odidejo; opominja toraj glavarje, naj bi se na vse moč prizadevali, da se izvolijo zaoseljivi, ustavoljubni možje. Pač bodo važne te volitve!

S štajarskega. Tabor v Ormužu 8. avgusta se je izvršeno, v najlepšem redu dokončal. Nazočih je bilo naj 9000 Slovencev. Iz Hrvaškega, posebno iz Varaždina je bilo prišlo črez 400 gostov. Prvosodnik je bil g. dr. Razlag, njegov namestnik g. dr. Zarnik, vladni komisar g. Kolence iz Ptuj. Govorili so: g. dr. Zarnik in dr. Vošnjak o zedinjeni, dr. Razlag o slovenskih šolah, g. Božidar Raič o odgojevanji slovenske mladine, g. dr. Petovar o napravi hranilnice za ormuški okraj, g. dr. Zarnik o mostu, ki bi se imel na stroške štajarskega in hrvaškega deželnega zbora napraviti pri Ormužu čez Dravo. Vse točke so se navdušeno in soglasno sprejelo. G. Raičev poziv, naj zbrana mladina prisega svoto prisego, da ostane zvesta svojem narodu, vzbudil je neizmerno navdušenje. Po navetu g. dr. Zarnika je zbrana množica soglasno proti vsem sklopom v Celji zbranih nemakutarjev, ki bi bili protivni taborskim sklopom in narodovim željam in potrebam.

Celjs. Ormuž in Celje! *) Kak razloček! V Ormužu 9000 navdušenih Slovencev v polni zavesti svojih pravic pod milim nebom, v Celji peščica — celih 500 — v klosterskem vrtu zaprtih ustavoljubnečev, ki jim pristojta to ime, kakor mački sedlo. En sam govornik, namreč, je vrgel Slovencev eno koščico enakopravnosti (slov. nemško parallelke v šolah), noben drugi nam ni priznal še v ustavi zagotovljenih narodnih pravic ne. Je li to hvalisana ustavoljubnost, kedar se kdo drži pravila: Meni vse, tebi nič? In pa k čemu toliko prizadevanja, da bi se ustava našemu narodu prikupila? Izvršite nam §. 19, pa bo prav, kar bo prav. — Nekteri govori so dišali bolj po Prusoljubnosti in „rajho“-ljubnosti, ko po avstrijski ustavoljubnosti. Sploh je kazala tudi ozališba mesta, da je „klosterskim“ bratom v Celji več mar, da bi vsaj štajarsko Slovence pripravili za Nemčijo, ko

*) Ko je bil poslednji list „Dom.“ iz nastojen, se je zvedelo, da se je namenjeni javni Celjski zbor podri. Nemci so se, namreč, ogromnega števila slovenskih udeležencev ustrelili, zbor pod milim nebom preklicali in sklenili, da se bo zborovalo v tako imenovanem „klosterskem“ vrtu (v katerem nima prostora to kakih 3000 oseb), ter da bodo vsi pripuščeni le z vatopsimi listki. Na to se tudi Slovenci svoj poziv zastran udeležnja preklicali; in tako so zborovali Nemci sami.

Letni tečaj.

Blaze Pernišek.

Pomlad.

Minula je zima, že tice drobné
Stoglasno prepevajo pesmi svojé;
Posebno pa slavčeka petje sladkó
Z vonjave pomladne s' odmovala krepkó.

Tud' kukav'ca v gaji zelenem sedi,
Nje petje dvoglasno mej drevjem doni;
Zdaj travniki, polja krasno zelenó,
In tičice v gujezdih veselo valé.

Mej travo zeleno cvetlice cvetó,
Dekleta je trgajo, vence pletó,
Ravnine preprega, livade plodné
Prekrasna njih barva; vsak hoče le tje.

Polotja.

Vročina zdaj huda nad streho miglja,
V dolin'ci prijetnej poteček šumlja;
Pšeničino klasje ponižno visi,
Skržajo čvrčanje človeka gluši.

Tam vrsta košatega drevja stoji,
Popotnika senca njihova bladi;
'Zmed vej mu tu sapa prijetno šep'ta:
Oh, tukaj je rajsko veselje doma!

Zdaj žarek poldanskega solnea prično
Prepekati zemljo, da zel'sča venó;
Na jugu se bela meglica rodi,

Rastlinam že velim koren napoji.

Jesen.

Že jesen imamo, že nad rameni,
Po trticah svitlo že grozdje zori,
Veseli ga fantje, dekleta beró,
Poštene, okroglo soglasno pojó,

Ob času, ko gozdje obsepljejo se,
Kmet'valce pospravil pridelke že vse,
Selilke pozdravljajo nas za slovó,
Tje v Afriko vročo čez morje gredó.

Zdaj kapljica Božja se v sodih zvedri,
Vre krasno v kozarcu, lepo se blišči,
Pijó ga mladenči, še rajši možje,
Razgreva jim lica, oživlja sree.

Zima.

Prižvižgala burja, oblako podi,
Cvetlice dišeče po vrta mori,
Mej kterimi deklet sprehajalo še
In pesnice mile prepevalo je.

Zelenega drevja več videti ni,
Le smrečje košato tam v snegu stoji;
Zdaj čas je predpustni, ko mnogi noró,
Mladenči, dekleta po plesih vihtó.

Z'lo kratki so dnevi, predolge noči,
In sapa le mrzla ušesa smodi;
Ne peva več tica, ni zelen več gaj,
Ne cvete mi lipa, kot ovca je kdaj.

za to, da bi pot ugladili spravi in porazumku med narodi avstrijskimi, kar je naši državi *contitio sine qua non*. — Gostov je prišlo iz tujih mest tako malo, da je že zaradi tega ves „Verfassungstag“ — blamaža. Iz Ljubljane so šli v Celje tisti 3 kolovodje „konstitucionalcev“, ki jih iz „Brencelj“ — na poznamo; Dežman je tudi *gocoril* in sicer — po slovenski! Vspoh shoda je, da Nemci niso Savine nazaj obrnili; še toča ona nazdol, in tako hodi tudi kulturna naša zgodovina svojo pot in jo do hodila, in voz, na katerem se ona pelje, zdrobi vsak kamen, ki jej ga valijo sebični kratkovidneži pod kolesa.

V *Beljaku* ba realni gimnazi; s prihodnjim šolskim letom se odpre I. razred.

Iz *Trsta*. Že spet homatije! V torek, 10. t. m. je bilo v Doblerjevi kosarni ždrebanje (lozanje) za v vojaščino, ktero je imelo biti že 7. t. m., pa bilo odloženo. Že poprej se je bralo neko zabavljanje v glavnem glasniku rovarske ital. stranke, — v „Cittadino“ —, da okoličani ne pojdejo k ždrebanju, češ, da trdijo, da oni so že vojaki (do zdaj, namreč, niso še izročili orožja) in da jim ni treba hoditi ždrebat. Vladin „Osservatore“ je trdil, da pojdejo tudi okoličani, kakor meščani, in med tem sta si menda dopisovala zaradi okoličanov in izročanja orožja namostništvo in ministerstvo za deželno brambo.

Pri vsem tem so gnali Lahoni hrup, da okoličani ne pridejo, torej tudi oni ne. Tisti dan, ko je imelo biti ždrebanje, se je začela zbirati navadna drhal pred Doblerjevim poslopjem, kjer je bila komisija. Nekteri se začnejo že brž po 4. številki ždrebanju vstavljati s pretvezo, da okoličanov ni; bili pa so tudi nekteri okoličani; komisija jih je rogoviležem s pratom kazala, a vse zastoj: začeli so vpiti, razsajati, vse pobijati; prevrgli so ždrebavno ročko; komisija s priljubljenim županom vred je morala ubežati, potle je drla drhal ven, razšla se po ulicah; štacune so že zapirali, ker se je bilo bati hudih reči, pa vendar je javna moč razsajavce užugala. O poldne je priobčil župan razglas, v katerem meščane kroti in opominja, da naj se vedejo spodobno in postavnosti držē. Taki, vidite, so ti ljubeznjivi Tržaški tički; nagajanje in nerednost jim je, kar ribi voda. Policijo bi kar v morje popihnil, ko bi mogli. *)

— „*Katoliško društvo*“ šteje že blizo 3000 družnikov. Pri vsem tem, da nekteri iz strahu odstopajo, pristopilo jih je od 1. avg. meč ko 100.

— Društvo „*Progresso*“ je 4. t. m. sklenilo, napraviti peticijo za odpravo policijskih ukazov in naredeb od 1. 1854 (kteri so vsem rogoviležem trn v peti), dalje za odpravo vseh duhovnih redov in slednjič obrniti se na mestno gosposko, da bi dala slovó kapucinom in nunam, ki oskrbujejo mestno bolnišnico. Nič družega?

Delegaciji

ste imele že ogerska 6, naša 4 javne seje, v kterih se obravnuje skupno-državni preračun. — V saboto so šli gledat naši in ogeraki delegati v arsenal poskušnje z nekimi novimi topovi, ki jim dejo *kroglobrizgla*, zato ker letijo iz njih krogla tako, kakor voda iz brizgalnice (po francoski se kličejo ti novi kanoni „*mitrailleuseur*“). Takih brizgel imajo dveh sort; eno je iznašel Francoz Montigny, drugo nek Gattling. En sam strel z Montigny-evo brizglo zda toliko, ko da bi ustrelilo 600 vojakov h kratu. Bašejo se jako hitro. — Po-

*) Predvčeršnjí „*Osserv.*“ je prinesel mnogo družih, še veliko grških reči, ki so se v torek v Trstu godile. Popoldne se le in tjo do poldne je bila prava rabuka. Vsa naj bolj razuzdana drhal je bila po koncu. Ni šlo voč ni za ždrebanje, ni proti okoličanom ali katoličanom, ampak za ropanje in prav živinsko razsajanje in pobijanje. Na povelje požvinijenih rogoviležev, kterih ima policija razsajenih 800-900, je moral jim d. t. i., kdor jim je prišel po ulicah v pest, kar je imel pri sebi, uro, denar itd. Pa tudi po štacunah so ropali, po kavarinah in krčmah brezplačno jedli in pili; a policijo prave boje imeli, in to vse o belim dnevu! Vmes se je slišalo vpiti: Proč s policijo! Živila republika Tržaška! Mi zahtevamo naše stare zgodovinske pravice Tržaške! itd. Štacune so trgovci veči del zaprli. Zvečer med 6. in 7. uro se je peljal podmarkal Möring po mestu. Ljudje (dobromisleči) so mu vpili živio! — Takih reči nismo še v Avstriji doživeli, še l. 1848 ne. Daljšega popisa teh poslednjih homatij ne moremo pravcem podati, ker je list že sklenjen.

tom so gledali delegatje tudi poskušnje z novimi pušami odzadnicami. *Wörndl-nova* ustrelj 14 krat v eni minuti, *Wörndl-nova* 15 krat, francoska *Chassepot* (beri *šaspō*) le 12 krat. Nar bolj zadovoljni so bili gospodje (ki imajo pravico dovoliti stroške za ta nova morivna orodja) z *Wörndl-ovo* odzadnico. *Wörndl-novih* pušk je že v naši armadi 40 tisuč, vsak toden se jih izdela po 4 do 5 tisuč. *Wörndl-novih* že rabijo naši vojaki 600 tisuč. — Misli se, da končate delegaciji svoje zborovanje do 20. t. m.

Vnanje doželo.

Italija. Miknti utegne naše čitatelje, kako italijanska vlada o slovenstvu na *Benečkem* sodi in kaj zaradi njega počenja. Imamo v rokah propis slovenski jezik *žadovajočega* razpisa okrajnega komisariata: * * *, kot skrivnega poduka do županov (sindakov) na *benečkem* Slovenskem. V natančnem prevodu se glasi razpis tako-le:

„Kr. okrajni komisar

v * * *

V * * * 19. aprila 1869.

štev.

Znana so Vam, zlahkni gospod, vladina priporočila zaradi splošno rabe narodnega jezika, in v ta namen je ni davno kr. šolski nadzornik ta okraj obhodil; vendar pa ne morem tega opustiti, da ne bi Vam, gospod, naznanil, da je tod marukteri neprijatelj naše neodvisnosti, ki išče, hudec krivo misli panslavizma (suscitando falso ideo di panslavismo), vsakoršnih pomočkov, da bi se v tem okraji ohranila še na dalje raba slovanskoga jezika, kteri spominja sramotnega tujčovega bivanja v Italiji. Razširjajo se med ljudmi tiskarino in tajni katekizmi. — Ker more vladi mar biti, da so to tako njej sovražno rovaranje (siffatto meno ostili . . .) ustavi, ter da se, kdor ga je kriv, kazni: opominjam Vas, pazite v tej zadevi, obiskujte šole, kjer je oestro zapovedano, da se podučuje v italijanskem jeziku, in, ko bi se kateri učitelj, bodisi s kakoršno koli pretvezo, predrznil posluževati se omenjenega (slov.) jezika, sporočite mi to, da se valed šolskih zapovedi kar naravnost odstavi.

Naznanite mi, da ste ta razpis prejeli.”

Ta razpis je, kakor se da po okolnostih soditi, navdihnjen iz Florencije vsled sporočila šolskega nadzornika, ali pa kakih družih ovadahov. Ni brez važnosti znabiti tudi dan meseca, ki ga kaže razpis na čelu. 25. aprila je bil Briski tabor (imel je biti že 18. aprila). Veseli hrup, ki se je takrat po Brdih razlegal, odmeval se je gotovo tudi unkraj meje: odtod — strah pred pošastjo panslavizma!

Saksonsko. — V Počapel-u se je zgodila 2. dan t. m. grozna nesreča v jami, kjer premog (kamnito oglje) kopljejo. 325 delalcev je bilo v jami (dve tretjini izmed njih so oženjeui), kar počí v jami, kakor da bi bil strelni prah se vnel, in v tem hipu se je zadušilo veliko ljudi, veliko pa jih je zgorelo, kajti ta nesreča, ki se mnogokrat primeri v jamah pod zemljo, pripetila se je tako, da se je v spodnjih prostorih morebiti zavoljo hude vročine nabralo mnogo škodljivih gazov, ki jih rudokopi „zaduhlo sapa“ imenujejo; ta sapa pa je vnetljiva, in morebiti je kak delavec neprevidno z lučjo prišel blizo te sapa, ki se je hipoma vnela in grozovito nesrečo napravila.

Turško. — Na Turškem se spet vlečejo črne megle na politično obnebje. Turški vladi preseda mogočnost namestnega kralja *egiptiškega*, Ismajla Paše; zato ga kliče na odgovor: zakaj je v lauskih grških prekucijah poklical armado s Krete nazaj in kaj je nedavno potovaje po Avstrijskem, Nemškem, Francoskem, Angleškem itd. mešetaril pri vladah teh dežel? Ako ne dá dostojnega odgovora na ti vprašanji, mu žuga turški sultan, da prekličē ferman (sklep) od 12 januarja leta 1841., kteri je njegovemu predniku Mehemedu Ali-u dovolil veliko predpravico, da njegovi nasledniki dedovajo (erbjajo) kraljevsko oblast v Egiptu drugi po drugem. Res pa se iz vsega kaže, da se Ismail Paša hoče odtrgati gospodstvu turškemu in postati samostalen.

Dopisi.

Iz hribov poleg Soče 7. avg. — Ne morem si kaj, da ne bi spregovoril še onkrat o neki zastarani nepriljubljenosti, ki vkljub mnogim prenarodbam naših dni še vedno ni odpravljena, in na katero ne morem misliti, da bi me nevolja ne obšla. Kakor je znano, postavljeni so po občinah ogledniki mrtličov, ki imajo mrtliča ogledati in smrt potrditi v dotičnem mrtvaškem listu, ki se potem duhovnemu pred pokopom izroči. To je pametno in celo potrebno, da se v okolišnici nevarnosti, pokopati kadaj koga le na vidno mrtvogo; da bi to ogledniki vselej tudi svojo dolžnost izpolnili! Toga pa ne morem razumeti, zakaj da ima vsak tak listek podpisati tudi župan, predno se mrtlič pokopa. Navadna oblika županovoga podpisa je: „Dovoljuje se, da se po 48 urah truplo pokopa“ Čemu ta dekret? Kaj se s tim namerava? Ali je morda v teh besedah potrditev smrti? To ni mogoče, ker župan mrtliča ne vidi. Podpis oglednikov ima glodó toga, da je smrt gotova, še popolno veljavo, ker je on odgovoren za to. Ali je županov podpis v to namenjen, da bi duhovnega opominjal, da nima pokopavati pred postavnim časom? Tudi to ne more biti, ker ta postava je duhovnemu še tako znana. Morda pa ima namen, vbrantiti, da se kdo ne zakopje, ki bi nenaravno ali po hudodelstvu ob življenju prišel, preden komisija reš proščo? Tudi ta varok, dasiravno bi se kdo na-nj opirali vtognil, ne more imeti veljavo, ker nima duhoven nikačoga varoka, tak prigodek zakrivati, in če bi ga še zavest dolžnosti ne priganjala, primorljaj nenavadno in nenaravno smrti hitro sodnji naznaniti, mora ga priganjati misel, da kaj takega v občini, todaj tudi županu zakrito ni, in zakrito ostati ne more. Vprašal bi pa še: Ako je županov podpis tako potreben, zakaj se tirja le v nekaterih okrajih, med tem ko v drugih od tega ni ne duha ne sluha? — Pa, kjer je občina majhna in vsa akupaj, to ravnanje vendar že ni nikomur v škodo. Mislimo si pa občine obširne in raztresene, kakor pri nas v gorah, kjer župan po 2 uri in čen daleč od mrtliča stanuje, in lahko bomo sodili, koliko težavnosti, koliko zgage časa je za naše ljudi združeno s tim, da morajo pred vsakim pogrebom, večkrat v naj hujši zimi, v dežju in snegu, ali o naj bolj silnem delu po 2 uri hodá do župana, in 2 nazaj storiti, torej pol dneva zamuditi in se truditi, samo zato, da le-ta svoje ime na mrtvaški list pripiše, čeravno ga je že oglednik podpisal. Prigodi se pa še vrh vsega lahko, da župana še doma ni, da bi se podpisal. Je to pametno in potrebno, vprašam? Ali bodo dotične uradnike, če te naše okolščine prevdarijo, mogle, ne rečem, kaj takega tirjati, ampak ali beje mogle še dalje trpeti take prazne formalnosti v občno škodo? Saj se v naši dobi človečnost toliko povdarja. Evo! prilika lepa, djanako to pokazati. Presimo torej, naj se nam ne nakladajo nepotrebna bremena, ker nam se manjka takih, katerih ni mogoče se iznebiti!

Iz Laha (Furlanije) 7. avgusta. (Nemovodna burja-va ex polente) Nekda, ki je v Gorici še pred malo časom črni usnjati pas nosil, zdaj kot protestantsko-biblijski opravilnik po vsej Furlaniji protestantske knjige, zlasti Dindati jero ital. prestaro sv. Pisma, prodaja. Tudi v nabej rasi jih je včeraj nekaj oddal, toliko bolj, ker so ljudje mislili, da so katoliškega občeka, in so sicer tako dober kup, da jih je skoraj vredno kupiti za kakorkoli koli drugo rabo. Ko naši kupci včeraj zvejo, da jih je rene-at s kriterovskimi knjigami opobaril, izročijo jih kaj g. župnika, naj bi on k njimi stonil, kar mu drago. Nek sved pa, ki si je bil za 2 gl. dvoje relikvij in dvoje manjših biblij ukupil, čet, da bi vendar ob vsi izdani denar ne prišel, skahal si je s omenjenimi 4 bukrami za večerjo polente. Mislim, da ne bo rokavčica nikdar več srbela, tako drago polente jesti.

Domači novičar.

(Prvičdelna izročila). Vidi ogleda Ferd. Hoffmanna, kateri Pred. železnice mori (trasira), in kateri je bil del

pred nekimi dnevi na Dunaj, ustmeno sporočat, kako dela napredujejo, prišel je že nazaj sem, ker hoče nam zraven biti, ko se bodo na oni naj važnejših črt merilo. Kakor je „Dom.“ že v poslednjem listu povedala, promišlja se zdaj, kako bi se dalo na poprejšnjih načrtih kaj prenaroditi, da se bo mogoče ogniti marsikakih težavnosti pri delanji železnice in tudi potle pri vožnji. Naj važnejše, v čemur se misli od poprejšnjega načrta odstopiti, bilo bi po Hoffmannovem navetu to, da bi se naredila pri Logu in sem od Loga nekakana železnična penklja v ta namen, da bi se uveličta (vodoravna raven) za toliko znižala, da bi ne bilo treba poljati železnice čez Bovško klavžo tako zelo visoko in da bi bilo mož po levi strani dola ob lazah dalje iti, koder je bolj varno. Po tem načrtu bi železnica niže od Loga dol prestopila po 20 sečenjev visokom potovodu (mostu, viaduktu), bi se vrnila po levi strani ob gori nazaj, pa vedno nekoliko navzdol proti Logu, potem bi šla zopet na obok čez dol na uno stran in skoz gori omenjeni potovod naprej v Ilvoč. V sled teh umotnosti bi se niveleta od Loga proti klavži do Borošičke doline proti poprejšnjemu načrtu za 20 sečenjev znižala, in po tem bi se izdelanje železnice v tistem kraju možno polajšalo. — Sicer se na vso mož tudi drugod meri in se je še več delavcev najelo, ko prej; inženirjev je zdaj 44 pod vodstvom splošnega nadzorstvenega komisarja Leonharta. Sred julija t. l. je bila že promerjena železnična os na črtah med Gorico in Solkanom, od Tomina do Modroje, deloma od Trbiča do Rabeljina; na drugih črtah, od Solkana pol milje poleg Soče navgor in od Kobarida 1/2 milje navzdol in od Boveca do Trbiča je raven (nivoau) žel. črte z apnom ali z večimi koli zaznamljena. — Iz vsega se kaže, da hoče biti vlada res mož beseda in načrte do oktobra izdelane imeti. — „Tr. Z.“ pravi, da nas mora prizadevanje višega nadzornika Hoffmanna za lažje izpeljanje Predelake črte toliko bolj veseliti, ker je bil ta inženir poprej neki naj določnejši podpornik in zagovornik Potabeljake črte.

(Za ravnatelja v nadškofovo-Werdemberškem mladeniškem semenišči) v Gorici je imenovan č. g. Jozef Marušić, katehet na c. k. normalki, profesor katehete in pedagogike v centralnem bogosl. semenišči in ad okraja. šolskega svetovavstva za okraj Goriški. — Docedanji vodja, bogosl. profesor g. Andrej Respot se je to službe odpovedal.

(Vročina in burja). Po tem ko smo imeli v Gorici zadaje dni unega in prve dni tega meseca nenavadno vročino, do 29 stopinj, padel je prodvečanijim gor-komer za +11°, in to vsled zimsko burje z dežjem.

(Šolsko leto) na tukajšnjem gimnaziju se konča 28. t. m.; na viši realki že 26. Maturitatske prekušnje se bodo začele na gimnaziju 23., na realki (v prvo leto) 27. t. m.

(V zastavljenici v Gorici) bo 6. in naslednje dni septembra t. l. očitna dražba; prodajale se bodo nerobene reči, ki so bile zastavljene v II. kvartir, to je, v mesecih aprila, maju in juniju 1868.

(† Umrl je) č. g. Anton Komac, vikar v Avč. On je že 12. duhovnik letos!

Književnost.

(Družba sv. Mohorja) se je to leto zopet za mnogo povečala. Število vseh družnikov, letnih in domrajnih je 13.686, po tem takem 3303 več od lani. Ako pogledamo na posamezne škofje, vidimo, da je v Goriški prišlo 281, v Krški 132, v Lavant. 1574, v Ljublj. 990, v Triški 106, v Sekovški 24, v Perški 58 in raznih drugih škofjeh 51 udov. Ustanovnikov se je 31 na novo oglašilo. Vsak družnik dobi letos sedmoro bukav, nemreč: 1. Življenje svetnikov IV. snopič; — 2. Kristusove življenje in smert II. snopič — 3. Domače in tuje živah II. del; 4. Umni gospodar, spisal Jančar; — 5. Baraga, spisal prof. Dr. Vodčina; — 6. Perpetua, spisal prof. Lenar in 7. Koledarček za leto 1870, vsega vkup okoli 80 tiskanih pol.

(Bulja v dolini).

Postava od 24. maja 1869,
kake naj se uravná zemljáki (gruntel) davek.

Oddelek III.

(Dalje.)

§. 27. *Kdaj se gleda na posebno vzdrževalne stroške.*

Ako je v enem okraju ali vrstilnem odseku večá množina takih zemljášk, za ktere je za stanovitno posebnih stroškov treba, da se ohranijo tako rodna ali prinosna, kakor so, naj se cene za taka zemljáška tako ustanové, da bodo tudi omenjeni stroški v njih vidni. Pri tem se pa na obresti od kapitala, ki je v napravah ne smé gledati.

Čo so taka zemljáška le majúnega prostora, naj se, ako je treba, na omenjene vzdrževalne stroške gleda s tem, da se zemljáška, ko se veenjajo, v nižjo cenilno vrsto denejo.

§. 28. *Kako se presoja načrt vrstilne tarife.*

Okrajna komisija naj načrtano tarifo pri posebnem prehodu vsega okraja presodi in, kolikor je treba, tudi s ozirom na sosednje okraje popravi.

Pri tem prehodu naj se vsaka tarifna vrsta v vrstilnim zapisniku popiše, in za vsako obdelovanje naj se izberó izglednice (vzornice, primerjalnice), katerih namen je ta, da se bodo v primeri k njim lahko vsa druga zemljáška vrstilnega odseka po svoji lastnosti in rodnosti v postavljeno tarifo veenjala.

Te izglednice ali vzornice naj se v posebnem izkazu (obrazec IV.) na tanko popišejo.

§. 29. *Na kaj se mora posebno gledati, ko se tarifa postavlja.*

Ko se postavlja tarifa za njivo, in ko se one veenjajo v svojo tarifno vrsto ali razrede, naj se ima povsod pred očmi tisti stan obdelovanja, v katerem so tako njive vrstilnega odseka, ki so se do zdaj brez prenehanja po splošni šegi, brez umetnih pomočkov obdelovale. Paša na prahi (lodini) naj se le ondi v račun vzame, kjer je sploh navadna in na večih prostorih.

Pri cenah za travnike je gledati na to, kolikrat se kosé, potlej ali dajó sladko, kislo ali obojo krmo; ali jih gnojé, čistijo (trebijo), osušajo, namakajo, drenažijo, ali ne.

Cene za vrte, ki so namenjeni za sadje, zelenje, ovetlice, semenje, kubo, kupčijsko sadeže, murve in oljko, potem cene za drevesnice, razveseljevalne vrte in parke naj se ustanové v primeri, kakor so okoliščine, k prihodu od podobnih njivskih, travniških ali gozdnih razredov dotičnega vrstilnega odseka.

Vrtovi, ki dajó le s pomočjo posebne obrtnosti nenavadno velik dobiček, ali ktere vrtniki (vrtnarji) po obrtniško obdelujejo, naj se zavolj tega ne cenijo više, ko drugi, ki so jim po svojih drugih okoliščinah onaki.

Ko se ustanovljujejo cene za vinograde, naj se vzame poprečni prihodek od pretečenih 15 let pred tistim letom, ktereга je cenitev, in je pri tem gledati na meno srednjih, dobrih, slabih, pa tudi hudih letin.

Kjer imajo navado, da vinograd čez nekoliko let čisto iztrebijo in odpravijo, naj se cene ustanové z ozirom na ves čas, dokler je vinograd bil.

Cene za pašnike naj se uganejo po primeri k travnikom, ki enak pidelek dajó.

Za planine se naredó cene ali po vsi zakupčini (štantnini), ki se od njih vleče, ali po pašini (planinščini) od vsakega živinčeta, ali po tem, koliko živine in kakošne se vsako leto nažene z ozirom na to, doklej paša trpi in koliko je potem iz planine dobička; pri tem naj se posebno gleda na stroške, ako se planina gradi, da živina, kedar se pase, v propad ne pade, in tudi, ako se voda napelje, ali tamor (streha za živino) napravi.

Cenam za gozde naj bo podlaga poprečni prihodek one posekavalne dobe v d. av. sežnjih 30^a dolgih polen za trda in mehka drva po d. a. oralu brez ozira na to, ali je posamezno drevo za lesene izdelke, pa s primernim ozirom na to, kakor se prodaja.

Na logarske in obdelovalne stroške naj se pri postavljanju cen primerno gleda.

Na to, koliko je takrat, ko se ceni, stoječi les vredeu, naj se ne gleda.

Na vmesne ali stranske gozdne užitke se sploh ne gleda; kjer je pa navada, da se po gozdnih pase, ali kjer se od ježic, čresla, ali v logih od trave poseben prihodek dobiva, treba se je na-nj pri postavljanju cene ozirati, ako je tolikošén, da se ima lahko za vmesni ali postranski pridelek.

Pri jezerih, močvirjih, in ribnikih ki samo od ribstva in tratja dobiček dajó, naj se ngibljejo cene po poprečnem čistem prinosu ene petnajsetne dobe s ozirom na stroške za ohranitev; nov zarod, zatvornice, jezove in za orodje.

Mešano obdelovanje se z ozirom na prinos od vseh na enkrat dobljenih pridelkov dene pod primerno ceno tistega obdelovanja, ktero premaguje.

Menjalke, to je, če so njive v spremeni s travniki ali s pašniki (ledine), ali če so ribniki v spremeni s njivami ali travniki, naj se z ozirom na prihodek vrstečih se pridelkih in njih posebnih kmetovalnih stroškov postavlja v tisti obdelovanjski red, kamor spada po prinosu obdelovanja, ktero premaguje.

Jezerá in močvirja, ki se poloti celo ali nekoliko posušé, — ako se suhota obrne za travnike, pašnike ali stoljuke, naj se denejo v razrede za travnike ali pašnike, ki so njih poprečnemu letnemu prinosu primerni.

Drugo enačice (§. 16.), med ktere so štejejo tudi prazna stavišča (za zidanja namenjeni prostori brez poslopj), naj se veenjajo po tistih zemljáških, ki so zraven ali okoli.

(Dalj. prih.)

Borsni kurs 11. avgusta Metall. 62:26; narodno posojilo 71:90; London 123:60; adžjo srebra 120:35; cekini 5:90.

V Terstu 7. avgusta. 75. 46. 88. 25. 4.

Žitna cóna v Gorici: Pšenica nova po 2 gld. 45 kr.; do 2:50; (goriški kaznanik); turšica 1:45 do 1:50; turšica bela 1:40; ječmen, delan 3:— do —; nedelan nov 1:40 ližol 2:— do —; ajda 1:30; do 1:35; oves 1:15 do 1:25.

OGLASNIK.

(6) **Pravo solnčno-rožno**
(arnično) platno

lekarnika O. Galleani-a.

v Milanu, v ulici Moravigli (lekarnica 24)

Tá obliž (flašter) je naj boljši pomoček, da se odpravijo žulji in trda koža; da se ozdravi vnetje na nogah, kedar so spotjene; dober je tudi proti kurjim očesom in ostri koži; z njim se zdravijo rane, otiske, opeklíne, revmatnične bolezni (protin) in putika, lišaj, spahki in odprte ozeblíne, tudi potelaži stare bolečine in zlasti v bedrih. — Že brž prvi dan, ko se začne rabiti ta obliž, čuti se precejšnja polajšba, in, če ga dalje upotrebuješ, ozdraviš za trdno. —

NB. Vsakemu dvojnatemu kosu tega solnčno-rožnega platna je pridjan poduk, kako naj se z njim dela. Na tem poduku je podpis lekarnika O. Galleani in subí pečatni vtisek: O. Galleani, Milano.

En dvojnati kos platna velja 50 soldov a.v.

V Gorici se dobiva v lekarnici pri Pontoni-u, kjer je zaloga vsakoršnih zdravil iz domačih in vnanjih dežel.

(2)

Das grösste Lager von
Holznägeln Schuhpapp
u. **Schuhgarn**
unterhalten
Mahler & Escher
in Wien.

(4) **Neueste Erfindung für Raucher!****Indisches Produkt,
Havanna-Tabak-Aroma-Blätter.**

Diese mit dem feinsten Havanna-Aroma imprägnirten Blätter ertheilen, als Einlage in Cigarrenkisten verwendet, den darin befindlichen Cigarren oder Tabaken, selbst von der mindesten Sorte, schon nach 2 Tagen ein angenehmes havannaartiges Aroma, so dass selbst der Kenner davon getäuscht wird und eine echte Havanna zu rauchen vermeint. Ein Blatt genügt, um 25 Stück Cigarren in 2 Tagen zu aromatisiren, und kann mit einem Blatte dieser Vorgang 10 mal wiederholt werden. Ungebraucht zwischen Papier aufbewahrt, verliert das Blatt seine Eigenschaften nicht. Es gibt daher kein besseres Mittel, um für wenig Geld gut und fein zu rauchen.

Haupt-Depot für Deutschland und Österreich bei C. Hauser, Wien, Mariahilferstrasse Nr. 116.

Versendungen nach der Provinz gegen Einsendung des Betrages oder Postnachnahme. Preis: Ein Paquet (enthaltend 6 Stück) inclusive Emballage fl. 1.60. Weniger wie ein Paquet wird nicht abgegeben. Wiederverkäufer erhalten bedeutende Percento.

Niederlagen werden in allen Städten Österreichs und Deutschlands errichtet.

Aviso! Da dieser Artikel besonders in Deutschland schon stark nachgeahmt wird, so wird vor solchen Erzeugnissen, die mit den echten Havanna-Aroma-Blättern keinen Vergleich aushalten, im Interesse der P. T. Consummenten gewarnt.

Es gibt kein besseres Mittel, um für wenig Geld gut und billig zu rauchen!

(4) **Solnčno-rožni (arnični) varovavni krožol**

proti kurjim očesom;

napravljaja jih lekárnik O. Galeani

v Milanu.

Posebno dobro, kar imajo ti novi varovavni krožci, je prvič to, da niso narajeni iz bombaža, ampak iz ovčje volne, in drugič, da je lepež (kar je primljivo na njih) napravljen iz pravega izlečka iz solnčne rože (arnike), kateri ozdravi vsako vnetje, ter stori, da se kurje oko v kratkem času od kože loči. Kaj več o tem se nahaja v poduku, ki je krožcem pridjan. — Ena škatla z 12 malimi krožci velja 40 soldov; ena škatla z 12 večimi krožci 1 gold. 28 soldov. — Dobiva se ta lek v Milanu pri iznajdniku O. Galeani-u, v ulici Meravigli; v Gorici v lekarnici Pontoni-ovi, kjer je zaloga vsakoršnih zdravil iz domačih in zunanjih dežel.

(3) **Zahvala.**

Ko sem bil prevzel gostilnico „pri zlatem križu“ (pri Lizi), sem razglasil to po „Domovini“ s prošnjo, da bi me blagovolilo obilo gostov počestevati. Zdaj čez leto in dan me veseli, da prav veliko in odličnih gostov k meni zahaja; posebnost pa mi izkazujejo slovenski č. g. duhovni in župani iz vseh krajev, katerim je moja hiša kakor nekakšen narodni dom. Sili me torej dolžnost, ponižno zahvaliti se vsem č. g. gostom; naj bi me, prostim, tudi v prihodnje ne zapustili!

Jožef Kotnik, gostilničar.

Restilinski oblik (Medice)

imašel ga F. Token,

dober za rane, ulesa (ture) in ozoblina.

Ta flašter ima me dvema enakimi nar veči zdravilno moč in je vreden, da se štóje za prvega med domačimi zdravili; nobena hiša bi ne smela biti brez njega. — Poskušnje, ki so se delale s tim oblikem po bolnišnicah, so pokazalo, da se dajo z njim v kratkem času za dobro in brez škodljivih nasledkov ozdraviti ne le vsakoršne rane, temuč tudi občasna ulesa (kronični turi), če jih kdo že tudi 10 do 15 let ima. — Ravno tako se je izkazala posebna moč tega oblika tudi pri nar hujših ozoblinah. Turi, kakoršni koli, smolika (žlezni otók) in tako imenovani črv ne potrebujejo, če se ta flašter rabi, kot malo dni, da dozore in da človek ozdravi. — Glavna zaloga za naše kraje je v gosp. Ludovik Kührerjevi lekarnici (apoteki) v Gorici na Travniku in pri Pontoni-u v Rastelu. — En veči kos velja 60 soldov, en manjši 25 soldov. — V Cervinjskem do dobiva pri g. Lovisoni-u.

Gostilnica (nekdaj Trojer-jova) na trgu sv. Antona št. 1 v Dunajskem predmestju je od 1. februarja t. l. vnovič odprta in z dobrimi vini in izvrstno kuhinjo oskrbljena. — Nizka cena jedi in pijač, urna postrežba in pa dobri konjaki (štale) vabijo vljudno č. g. goste, katerih gre torej prav obilno pričakovati.

Alojzi Praprotnik.

Prodajavnica materialnega in barvnega blaga zraven kavarno „Commercio“ blizo cerkve sv. Ignacija na Travniku, je vnovič odprta in bogato založena z vsem, kar spada v to vrsto blaga. — Postrežba bo hitra in dobra, cene v primeri z drugimi te sorte prodajavnicami nizke; torej je lahko zanašati se, da bodo obilno kupovavcev va-njo zahajalo.

(4)

Preis Oe. W.		Preis Oe. W.
1/4 Fl. 4 fl. — kr.	Prelogekrönt in Paris 1867.	1/4 Fl. 4 fl. — kr.
1/2 Fl. 4 fl. — kr.		1/2 Fl. 2 fl. — kr.
1/4 Fl. 1 fl. 10 kr.		1/4 Fl. 1 fl. 10 kr.
1/8 Fl. 60 kr.		1/8 Fl. 60 kr.

Weisser

BRUST-SYRUP

von G. A. W. Mayer in Breslau

Unübertreffliches Hausmittel gegen veralteten Husten, langjährige Heiserkeit, Verschleimung, Keuchhusten, Katarrhe und Entzündung des Kehlkopfes und der Luftröhre, akuten und chronischen Brust- und Lungen-Katarrh, Bluthusten, Blutspeien und Asthma.

Gegen Kehlkopfentzündung u. Heiserkeit.

Gr. Zeam bei Temeswar.

16. December 1868.

Geehrter Herr Mayer!

Durch die vielen Ihnen schon zugeworbenen Dankschreiben, welche die Heilwirkung Ihres berühmten weissen Brustsyrops bestätigen, bin ich aufmerksam gemacht, dieses so prächtige Hausmittel gegen mein Leiden anzuwenden; ich leide an einer Kehlkopfentzündung die mit Heiserkeit verbunden ist. — Zum Versuch erbitte mir eine halbe Flasche mit Postnachnahme gütigst zu senden; da ich für mehrere meiner Bekannten Abnehmer habe, so folgen später grössere Bestellungen.

Hochachtungsvoll

Georg Besser, Lehrer.

Obiger Brust-Syrup ist nur allein echt zu obigen Preisen zu haben in der Apotheko Pontoni in Görz, Rastello-Gasse; Agenzia Zulin in Triest, Platz Ponto rosso.

Jede Flasche ist mit meiner eingetragenen Firma versehen

Vor nachgemachtem Brust-Syrup wird gewarnt.

Auf mein Siegel und die Etiquette bitte zu achten.